

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 65.

Sobota, 13. avgusta 1932.

Leto VII.

Pozdrav delegatom in gostom dveh kongresov!

Kongresu naših železničarjev in zastopnikom Internacionale

Zedinjena zveza železničarjev ima dne 15. in 16. t. m. v Ljubljani svoj četrti redni kongres. Obenem bo kongres proslavil tudi štiridesetletnico obstoja svobodne železničarske organizacije ter se posebej spomnil članov, ki so že nad 25 let člani organizacije. Poleg rednega kongresa bo v nedeljo, dne 15. t. m., ob 10. uri dopoldne velika manifestacija v dvorani hotela »Union«, na kateri bodo nastopili tudi mednarodni predstavniki železničarske organizacije. Kongresa se udeležijo tajnik železničarske internacionale Nathans, predsednik Cramp; dalje zastopniki avstrijske, angleške, francoske, eventualno tudi japonske, indijske in argentinske organizacije.

Manifestacije v dvorani »Uniona« naj se delavstvo po možnosti udeleži!

Delavsko gibanje sploh, pa tudi strokovne organizacije prav dobro vedo, da so bili železničarji prvi in najpomembnejši glasniki delavskega strokovnega gibanja. Vsa preganjanja, prikrajševanja v službi, od-

pusti iz službe, vse to jih ni ostrašilo. Reakcija, ki je strahovala Evropo ob prvih početkih strokovnega gibanja, je minila in danes so svobodne strokovne organizacije družabni faktor, s katerim računa tudi najreakcionarneje naziranje. Danes so svobodne strokovne organizacije mednarodno priznane in je njih eksistenca utemeljena v mirovni pogodbah.

Že iz tega edinega razloga ima železničarska organizacija mednarodno pravico do obstoja in razvoja.

Vsekakor pa strokovna organizacija ni samo zaradi tega opravičena do bstoja, ker jo ščiti mednarodna pogodba. Pač pa je opravičena mnogo bolj naravno, moralno iz socialnih razlogov. Socialni položaj vseh delovnih slojev zahteva boj za svoje pravice in izboljšanje socialnega položaja. Zato predvsem ima vsaka delavska ali nameščenska organizacija pravico delovanja v ta namen.

Socialne razmere železničarjev niso ugodne. Promet trpi, prometa je

premalo, posledice vojne itd. Zaradi vseh teh stvari so slabe socialne razmere. Toda dolžnost nas vseh je, da se razmere izboljšajo in da nosijo več žrtev tudi tisti, ki so razmere zakrivali. Železničar, ki dela, je pa pač opravičen do primerne eksistence.

V nedeljo (jutri) bo v ljubljanski operi tudi predstava delavskega odra »Hlapec Jernej«.

Dne 15. in 16. t. m. bo železničarski kongres razpravljal o svojih organizacijskih in socialnih vprašanjih.

Cenimo veliki pomen železničarske organizacije v delavskem strokovnem gibanju. Zato mu želimo najboljši uspeh. Računati smejo vedno z našo solidarnostjo, z našo moralno in materialno pomočjo.

Pogumno naprej kljub težkočam, zakaj delavska solidarnost je najjačja sila na svetu! Jačja kot ono, kar nas tlači.

Železničarji! V tem smislu pozdravljamo Vaš kongres, kongres delavskih pionirjev!

Reorganizacija gospodarskih zbornic.

Kako se je uveljavilo načelo samouprave.

II.

V prejšnji številki »Del. Pol.« smo pokazali, kako se je z novo uredbo rešilo vprašanje skupnih, odnosno ločenih trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic in kako so se področja posameznih zbornic teritorialno razdelila. Zbog slabega metiranja članek, kakor je natisnjen, ni popolnoma jasn. Naj torej čitatelji blagohotno potrpe in odpuste tiskarskemu škrtu.

Popolnoma nerazumljiv pa je ostal odstavek o državnem nadzorstvu nad novimi gospodarskimi zbornicami. Naj torej tukaj še enkrat ponovimo, da vrši državno nadzorstvo nad beograjskimi gospodarskimi zbornicami neposredno ministristvo za trgovino, nad vsemi ostalimi zbornicami pa pristojni bani. To slednje bo imelo za posledico, da bodo posamezni bani na sedežu zbornic, ker se področje večine izvenbeograjskih zbornic razteza na dele več banovin, vršili državnonadzorstvene posele tudi v zadevah, nanašajočih se na ozemlja tujih banovin. Niti taki pomisleki administrativno-tehnične prirode pa niso zadržavali ministristva, da bi ne dalo prednosti interesom in težnjam prizadetih pokrajin.

Nova uredba je bila objavljena dne 5. avgusta v »Službenih Novinah« in je s tem dnem stopila v veljavo. Najkasneje v šestih mesecih, to je do 5. februarja 1933, se mora dokončati organizacija novih zbornic.

Te navedbe je pa treba popolniti še s tem, da je sicer predsednik vlade g. Srškić v svojem programskem govoru dne 6. avgusta poudaril načelo, da morajo vse ustanove, ki sodelujejo pri poslih občne uprave, kakor trgovske, industrijske in obrtne zbornice ter slične korporacije prilagoditi svojo teritorialno pristojnost ozemlju banovin.

Poglejmo sedaj, kako se je v novi uredbi uveljavilo načelo samouprave.

Že sam ustroj novih zbornic in teritorialna razmejitev dokazujeta, da je minister za trgovino g. Mohorič pri reorganizaciji zbornic v znatni meri upošteval samoupravne težnje. S stališča samouprave so pa zlasti važne naslednje določbe:

Zbornice imajo pravico, da si vsaka sama sestavi svoj statut in vse pravilnike, minister jih samo odobri.

Volilni red za vsako posamezno zbornico bo izdal sicer minister, toda po zaslišanju bana in dotične zbornice. Ne bodo torej imele vse zbornice v državi enak volilni red.

Aktivno in pasivno volilno pravico v zbornični svet bodo imeli vsi člani zbornice, pasivno z nekaterimi omejitvami (starost nad 30 let itd.).

Zbornice smejo izven svojega sedeža ustanavljati ekspoziture, ki bodo vršile del poslov zborničnega urada. Ekspozituram bo pridružen posvetovalni odbor, sestojec iz zborničnih svetnikov, stanujočih na ozemlju dotične ekspoziture. V Mariboru se torej lahko ustanovi ekspozitura ljubljanske zbornice.

Zbornice tudi lahko ustanavljajo izven svojega sedeža stalna zastopstva in obdržavajo uradne dneve. Vse te določbe imajo namen, zbornico čim bolj približati njenim članom in interesom.

Kongresu delavske kulturne in telovadne organizacije „Svobode“.

Te dni, 14. in 15. avgusta 1932 se bo vršil v Ljubljani kongres Delavske telovadne in kulturne zveze »Svoboda«. Prvotno je nameravala zveza prirediti svoj kongres v Zagrebu, toda ne po svoji krivdi ga je morala preložiti v Ljubljano.

Kongres ima predvsem namen razpravljati o organizaciji vzgojnega dela.

Druga važna točka dnevnega reda bo organizacija delavskih prireditev v bodočem letu, ki je Marxovo leto.

Kongres bo tudi ugotovil pomembnost delavskih nastopov in vprizoritev za delavski pokret, kakor so recitacije, govornilni zbori, dramske prireditve, petje, glasba itd.

Znamenit bo ta kongres tudi zaradi tega, ker se ga bodo letos prvič

udeležili tudi delegati podružnic »Svobode« s Hrvaške, ki so se od lanskega leta ustanovile.

Delavstvo, delavska mladina bo s tem kongresom dokazala meščanstvu, kako se svobodni narod zedinjuje!

»Svoboda« je organizacija delavske mladine. Ta pa je dokazala s svojim resnim smotrenim delovanjem, da zna tudi na viharnem morju varno in sigurno krmariti jedra svoje ladje, ker ima pravičen kompas in tudi sigurno krmilo. Krepko drži, tako krepko drži svoja vesla, da ne bo izgubilo smeri.

Razredni boj ni samo krvava revolucija, sekanje glav in kandelabri. Tako misli nasprotno meščanstvo in tako mislijo tudi naivni delavci.

Predvsem gre za zbujenje, za preurejenje duha. Prosvetljeni delavec se ne bo zatekel iz enega ekstrema v drugi: iz fašizma v komunizem ali obratno. Izobraževalno in vzgojno delo je tudi ena oblika in celo prav važna oblika razrednega boja.

»Svoboda« zasluži vse priznanje, dolžnost organiziranega delavstva pa je, da jo podpira in podpre.

Kongresu »Svobode« želimo najlepši uspeh v vseh nalogah, ki si jih je nadel in ga z vso iskrenostjo pozdravljamo z nje lepim pozdravom: Družnost!

Z vami, delegati, hočemo tudi mi posvetiti vse svoje moči kulturnemu delu predvsem med delavstvom!

»Svoboda«, razvijaj se in deluj! Prav kultura pomeni tudi zmago!

Monarhistični puč v Španiji.

Pučisti poraženi in potolčeni.

V noči od 9. do 10. avgusta 1932 je peščica bivših monarhističnih oficirjev in nekaj nad sto vojakov, pod poveljstvom monarhističnega generala Sylvestra, hotela zasesti palačo pošte in telegrafa v Madridu ter palačo vojnega ministristva, kjer je nastanjena vlada, kakor tudi notranje ministristvo.

Vlada je pa za to namero pravčasno zvedela in je poslala upornikom nasproti redne čete, ki so jih po krajšem boju premagale, pri čemur je bilo 15 oseb ubitih, večje število pa ranjenih. Tekom dneva je bilo 250 oseb aretiranih, med njimi 7 bivših monarhističnih generalov in trije bivši ministri. Manjši poskus upora so bili tudi v nekaterih drugih mestih hitro likvidirani, tako da je vlada že tekom nekaj ur lahko javila, da je po vsej Španiji zopet vpostavljen mir in red in da je ona gospodarska položaja.

Edino v Sevilli je general Sanjurjo držal še vladna poslopja zasedena in je vlada poslala nadeni močne vladne oddelke, ki so ga končno prisilili k predaji in generala aretirali.

Špansko ljudstvo je vsepovsod na strani republikanske vlade; v velikanskih demonstracijah daje duška svojemu ogorčenju napram zahrbtnim monarhistom.

Delavski sindikati so objavili generalno stavko, ki naj traja tako dolgo, dokler ne bodo monarhisti popolnoma strti. Da se prepreči monarhistom beg v inozemstvo, je vlada odredila, da se meje zapro.

Zakon za zaščito republike se bo odslej strožje izvajal. Monarhistični listi so bili ustavljeni.

Vodilni zarotniki so prijatelji bivšega kralja Alfonza.

Kongres Mednarodne transportne federacije v Pragi.

Otvoritev kongresa.

V slavnostno okrašeni Smetanovi dvorani praške reprezentacijske palače je v nedeljo, dne 7. avgusta pričel zborovati kongres Mednarodne transportne federacije. Kongres je otvoril predsednik ITF s. Cramp. Kongresu prisostvujejo zastopniki organiziranih transportnih delavcev iz 38 držav, med njimi so tudi zastopniki iz prekomorskih dežel, iz Kanade in Argentinije, skupno 195 delegatov. O poteku kongresa bomo še poročali.

Rumunska vlada odstopila.

Vlada Vajde je odstopila. S sestavo nove vlade je predvsem pooblaščen Maniu; zunanji minister postane Titulescu.

Dalje imajo zbornice pravico ustanovljati iz svoje srede za posamezne gospodarske stroke samostojne odseke (na pr. za rudarstvo, za denarne zavode, za gostilničarstvo itd.) kakor tudi stalne odbore za važnejše posle (n. pr. za finančna, davčna in carinska vprašanja, za socialno-politična vprašanja itd.) in izdajati zanje pravilnike.

Tudi smejo zbornice med seboj svobodno ustanovljati zveze in na svojih skupščinah sprejemati pravila za take zveze. Pravila pa ima odobriti minister. Tudi sme več zbornic sklicevati svoje svete na skupne seje ali konference v svrhu razpravljanja o zadevah skupnega interesa. — Vse te določbe dokazujejo veliko elastičnost nove uredbe, ki odpira možnosti, da se nove zbornice kar najbolje prilagode dejanskim potrebam.

Kar se tiče budžeta, velja samoumevno načelo, da morajo zbornice za svoje potrebe same skrbeti. Svoja sredstva dobivajo iz dohodkov od lastne imovine in podjetij, iz zborničnih taks in v slučaju primanjkljaja iz doklad na pridobitino in družbeni davek.

Če zbornica s svojim delovanjem krši zakon, sme ministrstvo razpustiti zbornični svet in postaviti zbornici komisarja, vendar pa se morajo volitve novega zborničnega sveta izvršiti najkasneje v šestih mesecih od dneva razpusta. Stroški komisarja pa ne gredo na breme zbornice.

Te določbe dokazujejo, da je v novi uredbi v precejšnji meri upoštevan princip samouprave, deloma celo bolj kakor pri Delavskih zbornicah. Tudi z občepolitičnega stališča bo zanimivo, kako se bo uredba v praksi obnesla.

Hitler hoče postati nemški kancler.

Hitler kategorično zahteva mesto kanclerja. Pravi, da je v njegovi stranki uveden sistem voditeljev. Če bi fašistični člani vstopili v Papenovo vlado, bi morali izstopiti iz stranke in s tem izgube voditelji vpliv nanje. Če bi pa ostali v stranki, bi se morali o vsakem ukrepu posvetovati prej s Hitlerjem. Sicer bo stranka zabranila svojim pristašem vstop v vlado. Vrše se tajna pogajanja med vlado in Hitlerjem. Preti torej nevarnost, da Papen ne bo mogel sestaviti vlade. Tedaj bi utegnil Hindenburg dati mandat — Hitlerju.

Išče se g. Anton Knific, ki je bil leta 1922 tovarniški delavec v Ljubljani in je takrat sporočil podatke o Francu Smidu, s katerim sta bila skupaj v italijanskem ujetništvu v bolnici Tappa Caldonazzo. Radi ponovnih podatkov naj se javi osebno ali pisмено pri Oblasnem odboru Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, Sentpeterska vojašnica. Mogoče se oglasi na isti naslov tudi neki Zmitek, ki je bil istočasno z njima v ujetništvu.

Angelo Cerkvencik:

ROSA.

(Povest.)

Hodila je ob Vilni in prisluskovala šumenju globoke reke. Koliko let je že minulo od tistih dob, ko je takole z Bojom sanjala ob pošumevajočem šepetanju valov? Rada bi samo še enkrat in za bežno sekundo občutila sladkost tistega nepopisnega, ki je včasih polnilo vse njeno bitje.

K Rosi pojde, na Dunaj.

Rosa se je začudila:

— Rosa moja, tako zelo sem te pogrešala, da sem morala v razuzdanosti iskati pozabljenega.

— Obljubila pa si...

— Vem, obljubila sem. Veruj, Rosa, ni vsakdo tako ustvarjen, da bi se mogel prav vsemu odreči. Niti cigaretj se danes ne morem odpovedati! Če že moram karkoli zavreči, tedaj moram neobhodno najti neko nadomestilo, nekaj, kar me omamlja, zazibava v sladke sen... Samo da si nadomestim, kar sem morala žrtvovati.

— Ne razumem, Tanja, kako ti je razuzdanost mogla nadomestiti Bojovo in mojo ljubezen! Da si začela delati, bi bila morbiti nado-

Kritika o upravi v socialnem zavarovanju.

Zagrebski »Jutarnji List« je objavil daljšo kritiko o poslovanju v tem zavodu za časa komisarijatov na podlagi poročila nadzornega odbora novega središnjega ravnateljstva.

Poročilo, pravi list, je izčrpno in obširno ter prikazuje, kako se je gospodarilo z imetjem zavoda.

Najprej graja poročilo, da se je zavarovanje za starost in onemoglost in smrt odgodilo, uvedlo se ni zavarovanje za nezaposlenost, razširilo se ni pokojninsko zavarovanje za nameščence na vso državo, unificiralo se ni zavarovanje železničarjev in rudarjev za bolezen in nezgode. Za lansko leto je izkazan primanjkljaj 30 milijonov dinarjev, v nezgodni panogi celo 45 milijonov, zaostanki na neplačanih prispevkih znašajo 170 milijonov dinarjev, v 2 zavodih, ki sta v konkurzu, je vloženih 2 in pol milijona dinarjev, od leta 1929 je bilo izvedenih za 80 milijonov investicij, od katerih so nekatere slabe, število upokojencev se je dvignilo na 220; od teh so upokojili komisariji 80. Komisariji so namestili 23 novih oseb, premestili so jih 224, s premeščenji in potovanji komisarjev je naraslo pol milijona stroškov. Nameščencev je 1822, pre-

več jih je po mnenju nadzorstva 113. Število zavarovancev znaša 609.130.

Poročilo navaja potem posamezne zglede, neglede na to, da se je nalagal denar v nezanesljivih zavodih. Tako nakup posesti Ive Antičevića v Zatonu za 1.261.900 Din v svrhu zgraditve sanatorija, kar bi veljalo 10 milijonov dinarjev. Ker se je delo opustilo, se je morala plačati odškodnina za načrte.

V Krku je bil kupljen hotel »Bosna« za 1.300.000 D., za investicije je šlo 300.000 D. in za odkup obrežja za kopaljšče 450.000 Din. Minister Preka je nakup odobril in znašajo vsi stroški 2.232.506 Din. Dalje je bila odobrena stavba v Mostariju za 3 milijone 261.295 Din.

Urad je dal posojilo Simi Krstiću iz Vručice 2 in pol milijona, kar po določbah socialnega zavarovanja ni dopustno.

Ena investicija se je še v zadnjem hipu preprečila.

Nadzorni odbor ugotavlja, da komisarijati niso koristili delavskemu zavarovanju, pač pa škodovali. Poročilo se pošlje ministru socialne politike in okrožnim uradom.

Okrožni uradi naj stavijo svoje predloge glede reorganizacije socialnega zavarovanja.

Obletnica nemške weimarske ustave.

Nemška država je v četrtek proslavila 13. obletnico weimarske republikanske ustave. Obletnica se vrši v senci terorja, umorov, vešal in črnih načrtov reakcije, kako naj se narodu zopet vzamejo politične pravice in posebej delavstvu socialna zaščita. Izjemno stanje je proglašeno zato, da se bo lažje izvedlo nazadnjaške načrte najprej s pomočjo fašistov, pozneje pa morda tudi proti njih volji in brez njih.

Predvsem ima kamarilska vlada namen izdelati nov volilni red, reformirati državni zbor, kreirati senat ter dati voliti te korporacije po posebnem načelu privilegijev, ki bi potem s lahkoto postavile vso republikansko ustavo na glavo.

Očividno bi Hindenburg rad ustregel Hitlerju; toda neprijetno mu je, ker bi potem javnost opravičeno sumila, da je on podlegel Hitlerju in ulici. Stroge odredbe bi pa tudi utegnile služiti Hitlerju, če postane kancler, ker bi potem uveljavil polagoma svojo politiko.

Razmere v Nemčiji so vsak dan bolj zamotane, bolj negotove.

Kljub vsem tem napetim odnošajem pa vse meščanske demokratične stranke še vedno zaupajo staremu Hindenburgu, češ, da ne bo pripustil,

da bi Nemčija postala žrtev fašizma in pozorišče krvave meščanske vojne.

Mednarodni zastopniki na IV. železničarskem kongresu v Ljubljani.

Praga, dne 11. avg. 1932.

Na IV. kongres Ujedinjenega saveza železničarjev v Ljubljani pridejo v nedeljo, dne 14. t. m. z vlakom ob 17. uri (skozi Maribor se peljejo ob 14. uri) ti-le delegati:

Predsednik transportne organizacije (295.268 članov) v Angliji s. Doble; predsednik ITF s. Cramp (London) in tajnik s. Nathans (Amsterdam); tajnik belgijske organizacije transportnih delavcev s. Deman; tajnik bolgarske org. transportnih del. s. N. Issaieff; podpredsednik zveze železničarjev Nemčije (222.480 članov) s. Hermann; holandsko organizacijo zastopa s. Nathans; predsednik avstrijskih železničarjev (62 tisoč 267 članov) s. I. Thoman; iz Poljske (45.000 članov) s. Maxamin; iz Švice (37.310 članov) s. E. Held; iz Španske (48.520 članov) s. Trivon Gomez; iz Švedske s. A. Forslund in s. E. Erikssen; iz Češke s. Brodecky ali s. Stanek; za nemške železničarje s. Grünzner.

mestitev enakovredna! In naposled niti ni bilo potrebno, da si zapustila Boja! Kajti neizbežno se boš morala vrniti k njemu. Neizbežno! Če veruješ ali ne: slutnja mi pravi, da mu boš zvesta družica!

— Mar meni, da bom gledala, kako se ti po svetu mučiš? Saj sem ti že povedala: v Rusijo se vrnem!

— Kaj boš delala v Rusiji?

— Pomagala bom graditi!

— Graditi?

— Ne verjameš, da gradijo?

— Zakaj bi ne verjela? Dvomim

pa, da bi se ti vrnila v Rusijo. In čeprav bi se vrnila! Najbrže bi se drugič izselila... Veruj mi: tam niso ceste posute s cveticami... Napor in delo — vse to bi te ubilo. Pa recimo, da se boš vrnila. Za zdaj odloži ta sklep!

— Naj ti odkritosrčno povem, kaj je z menoj! Veš, da imam Boja rada, hkratu prav dobro poznaš vse moje nazore, vse tisto, čemur jaz pravim: revolucija. Priznam, da mi je težko. Nešteto krat bi rada plakala. Delo mi nadomešča mnogotere sladkosti. Daljava mi lajša bolestin in morebiti bo prišel čas, ki mi bo prinesel srečo od drugod.

— Ne morem verjeti, Rosa!

— Saj je vseeno, Tanja. Če že jaz ne morem biti srečna, zakaj bi

ne bil srečen Bojo? Ali ni baš v tem samozrtvovanju, v zavesti, da moreš žrtvovati svojo lastno srečo, najpopolnejša lepota? Še več: ta zavest — o žrtvi me je skoraj sram govoriti — mi je odškodnina za tisto ljubezen, ki se ne vrača.

— Naj bom tudi jaz odkritosrčna, Rosa: dozdeva se mi, da so tvoje besede zgolj besede, da si ti, če si res takšna, kakršna, praviš, si, — neživljenjska in narejena, hudo nenaravno narejena, kakor so narejeni ljudje v romanih in dramah...

— Skoraj zoprno mi je to debatiranje, ker sem že toliko dolgih noči predebatirala. Pa naj bo: na to ti moram odgovoriti, ker ni to zgolj tvoj očitke in ni to očitke, ki se tiče zgolj mene same. Včasih živijo tudi ljudje, ki so malce drugače ustvarjeni, nego ljudje, o katerih ima kdo neke fiksne predstave. Zgoditi bi se moglo — samo moglo bi se, da živijo kar rodovi, ki so za sto let pred nami...

— Pretiravaš, Rosa!

— Majhna razlika je med nama, majhna med menoj in Bojom... Vsa razlika je izključeno le v volji... Sploh se ogromna večina razlik oblikuje na podstavi različne količine in vsebine volje. Zato bi moralo biti gibalno moderne drame: volja, za-

Doma in po svetu.

Uvedba preiskave pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev.

Nadzorni odbor pri osrednjem socialnem zavarovanju v Zagrebu predlaga z ozirom na postopanje pod komisarijati preiskavo, češ, da so se vršile slabe investicije, povzročali nepotrebni upravni stroški s potovanji, nepotrebni upokojitvami in premestitvami nameščencev. Zadeva je za obdolžence kočljiva, ker upravni organi socialnega zavarovanja nosijo osebno odgovornost za storjeno škodo.

Albin Prepeluh je odložil izvajanje svoje funkcije v ravnateljstvu Okrožnega urada v Ljubljani do dobe, ko bo to ravnateljstvo izpopolnjeno, kakor je na prvi seji sam predlagal in želel. V ravnateljstvu manjkajo sedaj 3 člani od desetih.

Triglav je zahteval novo žrtev. 22 letna v Mariboru rojena Zorka Smrke, slušateljica filozofske fakultete v Zagrebu, je bila z družbo turistov na Triglavu, kjer je padla ti-soč metrov globoko v prepad in se ubila.

Politična demarša radi filma.

V Italiji so napravili film, ki povečuje današnje fašistično Italijo in Mussolinija. Večina dunajskih kino-podjetij je predvajanje tega filma odklonila in demokratični dunajski listi so izrazili svojo nevoljo nad takim načinom fašistične propagande. Radi tega je italijanski poslanik na Dunaju vložil pri avstrijski vladi protest.

V Nemčiji se še nadalje dogajajo teroristični akti nacijev in je v prošlem tednu bilo zopet več oseb ubitih in ranjenih.

Hitlerjeve napadalne čete so hotele napasti Berlin. Zadnje dni se je v Berlinu opazilo živahno gibanje hitlerjevih čet, ki so prihajale tudi od zunaj v mesto. Radi tega je vlada odredila strogo pripravljenost vseh policijskih oddelkov, zlasti v mestni četrti, kjer se nahajajo vladna poslopja. — Hitlerjevci so nato umaknili svoje čete v okolico do 50 kilometrov od Berlina. Vlada je izjavila, da je podvzela vse, da se vsak poskus puča že v kali zatre.

Preki sod v Nemčiji. Da zajezi neprekinjen politični teror, je državni predsednik podpisal dne 9. avgusta izredno naredbo, ki predvideva težke kazni za politične prestopke, ki ogrožajo javno varnost. Kdor iz političnih nagibov koga ubije ali zagreši požig, se kaznuje po prekem sodu, ki se vrši pospešno lahko tudi ustmeno, s smrtjo. Kazen se takoj izvrši. Za težje telesne poškodbe, ali če se zaloti kogar s strelnim orožjem v roki, ali kdor napade var-

vestna volja, zavestno hotenje in ne — usoda, naključje. Usoda, naključje, narava — so gibala slabičev. Volja je orožje močnega in zdravega človeka! Kdor tega ni doumel, nima še pravice govoriti o skonstruiranosti!

— Težko je ugovarjati tvojim argumentom; saj so vsi ti sklepi tako logični in dosledni, a kaj mi vse to pomaga, ko pa čutim, po nekem naravnem nagibu slutim, da vsem tem argumentom nekaj manjka, kar me je skoraj sram povedati, t. j. duša!

— Ta tvoja duša, Tanja, je prazna, votla fraza, ki vanjo sama ne veruješ.

— Čutim, čutim!

— Tanja, recimo, da sem res narejena, umetno narejena, kakor praviš! Recimo! In kaj je v tem slabega? Če je tako zvani naravni človek manj vreden, zakaj očitati umetno spopolnjavajočemu se človeku njegove napore, njegovo težko delo? Kaj je vsa kultura, če ne delavnica, kjer se kuje nov človek? In kjer človek sam kuje svoje lastno mišičevje, jekleni svojo voljo, ali ne prihaja tam uspeh hitreje?

— Rosa, vse ti verujem! Verjela bi ti, čeprav bi ne bilo res!

— Pojdeš k Boju?

nostnega organa, je predpisana težka ječa najmanj 10 let. Z ječo se kaznujejo tudi lažje ranitve in hujškanja. Proti tem obsodbam ni pritožbe.

Lov za orožjem v Hamburgu. Dne 9. t. m. je šlo 1500 policistov v Hamburgu na lov za orožjem. Orožje so pa iskali le pri komunistih. Plen ni bil posebno velik. Zaplenili so 16 ročnih strelnih orodij, dalje nekaj gumijevih tolkačev in drugega udarnega orožja. Aretirali so pa 50 oseb. — Če bi se bili obrnili kam drugam, bi bil mogoče uspeh boljši.

Napad komunistov na ogrsko poslaništvo v Bruslju. Manjše skupine komunistov so si pod raznimi pretvezami preborile dostop v poslaniško palačo, kjer so v nekaj minutah razbili in zmetali na cesto vse pohištvo in poslaniško uradništvo pretepli. Večina napadalcev je ušla, samo 4 so bili aretirani. Napad so izvršili iz ogorčenja, ki vlada v komunističnih vrstah radi številnih smrtnih obsodb nad komunisti na Ogrskem.

Gospodarska pogajanja med Francijo in Rusijo. Francoska vlada se pogaja s sovjetsko vlado glede sklenitve gospodarske pogodbe. Rusija bi dobivala industrijske izdelke iz Francije in surovine iz njenih kolonij. Sklenila se je že pogodba z rusko družbo za dobavo nafte (surovega petroleja). Pogodba se pa namerava razširiti tudi na druge produkte in izdelke. Pogajanja vodita predsednik vlade Herriot in trgovinski minister Durand.

Italijanska mornarica ima svoje morske vežbe v Sredozemskem morju, pri katerih sodeluje 130 modernih vojnih ladij, ki so bile vse zgrajene po vojni v italijanskih ladjedelnicah. Mussolini pridiga razorožitvev.

Velikanska povodenj v Mandžuriji. Reka Sungara je radi deževja močno narasla in preplavila velik del dežele. 35.000 ljudi je utonilo. Mesto Harbin je popolnoma v vodi. Voda je obkolila 35.000 hiš. 25.000 se jih je že deloma porušilo. Železniški promet je prekinjen.

Kitajska brez vlade. Kitajski finančni minister je odstopil in z njim ostali ministri. Kitajska sedaj nima izvršilnega organa. Predsednik Lin Sen biva v Kulingu in maršal Čang-Tseliang v Hankau. — Vse kaže, da se nahaja Kitajska pred razpadom, ter bodo interesirane velesile s tem dosegle svoj namen in si razdelile vpliv na posamezne dele Kitajske.

Čangkajšek, diktator v Nankingu, želi policijsko službo v kitajski prestolnici modernizirati. V to svrhu je povabil v Nanking višja uradnika dunajske policije, dr. Mucka in dr. Reiflerja, ki se bavita s tem poslom že dalj časa. Dvomimo pa, da bi se Čangkajšku posrečilo s pomočjo dunajskih policajev zajeziti razvoj zgodovinskih dogodkov.

Ljubljana.

Ljudevit Vencajz umrl. V nedeljo popoldne je nagloma umrl v Ljubljani na svojem stanovanju Ljudevit Vencajz, vpokojeni nadrevident državnih železnic. Pokojni Vencajz je bil sin ljubljanskega sodnika, pozneje odvetnika dr. Vencajza, ki se je politično udeleževal in bil tudi državni poslanec. Sin Ljudevit se je pridružil delavskemu gibanju. Vstopil je v železniško službo in služil v Nabrežini, Trbižu in Trstu. Končo je prišel v Ljubljano, kjer se je ob prevratu jako udeleževal za interese delavstva, predvsem železničarjev. Vencajz je bil dober, navdušen valen govornik ter je simpatiziral z levico v delavskem gibanju. Udeleževal se je pa mnogo v politični, kulturni in svoji strokovni organizaciji. V dobi stanovanjske zaščite je bil najdelavnejši funkcionar ljubljanske organizacije, ker je bil že po naravi doberhoten in človekoljuben mož. Pogreb se je vršil v torek ob 16. uri ob obilni udeležbi prijateljev in somišljenikov. Rodbini izrekamo srčno sožalje.

Delakov »Hlapec Jernej«. Ob priliki četrtega kongresa »Ujedinjene-

Dr. Avg. Reisman:

Delovno pravo v novem obrtnem zakonu.

(Iz predavanja o novem obrtnem zakonu v Strokovni komisiji v Mariboru.)

(Nadaljevanje.)

Katere obrti spadajo pod odredbo tega zakona? (§ 1).

Zakon o obrtih določa v § 1, da spadajo pod njegove odredbe vsa redna in samostojna pridobitna dela, ki niso prepevedana.

Izrecno pa so izvzeta sledeča dela: kmetijska proizvodnja, rudarstvo (rudarski zakon), državni monopol, pošta, plovdba po morju, promet po zraku, železniška podjetja, prevoz na rekah, jezerih in p., pridobitna dela v vojaških zavodih, v javnih človekoljubnih, vzgojnih in poboljševalnih zavodih i. p., zasebni pouk (n. pr. inštruktorji), delo književnikov in umetnikov, znanstvena predavanja i. p., delo cirkušev i. p., delo advokatov in notarjev, delo zdravnikov, živinozdravnikov i. p., izdajanje in razpečevanje periodičnega tiska, obratovanje v planinskih kočah za račun turističnih ustanov i. p., hišno delo itd.

Za vse gornje panoge veljajo namreč tozadevni posebni zakoni.

Službena pogodba.

Službeno razmerje med lastnikom obrta, službodavcem in pomožnim delavcem, službojemnikom, nastane vsikdar šele s pogodbo o službi. S tako pogodbo, t. j. z medsebojnim dogovorom, se pogodnika, službodavec in službojemnik, pogodita, da bo vršil službojemnik službodavcu službo za določen, ali nedoločen čas.

§ 207 o. z., ki določa, da nastane službeno razmerje s pogodbo v službi, predpisuje v drugem odstavku, da se morajo upoštevati tozadevno predpisi občega državlanskega zakona o pooblastitvi, če je s službo spojeno tudi opravljanje pravnih poslov.

Ze iz tega prvega določila številnih paragrafov, ki urejajo v obrtnem zakonu delovno pravo, torej izhaja, da bo moral oni, ki bo reševal spore po obrtnem zakonu, točno poznati tudi obči državljanski zakon.

Pomožno osebje pri javnih ustanovah (§ 208.)

Določila obrtnega zakona glede pomožnega osebja se uporabljajo tudi tedaj, če izvršuje obrt kako javnopravno telo ali javna ustanova. Obrtni zakon velja torej za službena razmerja pomožnega osebja plinarne, električnih podjetij, kopališč in podobnih drugih obrti, ki jih izvršujejo občine; vse to pa le tedaj, če se opira službeno razmerje na službeno pogodbo. Ne velja pa za to službeno razmerje obrtni zakon, če imajo takšne ustanove za uslužbenice uveljavljene svoje posebne službene pragmatike, po katerih so uslužbenici teh podjetij stalno nameščeni in je njih služba urejena v tej službeni pragmatiki. Nikdar ne velja obrtni zakon za pomožno osebje, ki je uslužbeno v državnih podjetjih, četudi obrtnih. Za te veljajo vedno le ona določila, ki jih je izdala država za dotična svoja podjetja.

Kaj je kolektivna pogodba? (§ 209.)

V § 209 zakon o obrtih izrecno ustanavlja pojem kolektivne, to je skupne pogodbe: S takšno kolektivno, skupno pogodbo, ki mora biti sklenjena pismeno med službodavcem ali službodajniško organizacijo ene ali več sorodnih strok, kot predstavnikom službodavcev in med strokovno službojemniško organizacijo kot predstavnic službojemnikov, se uravnavajo medsebojna službena razmerja, pravice in dolžnosti.

Ne more se torej skleniti kolektivna pogodba samo ustmeno, ampak je veljavna le pismena. Nadalje je potrebna za kolektivno pogodbo na strani službojemnikov strokovna organizacija, ker lahko le ona sklepa takšno pogodbo s službodavcem ali službodajniško organizacijo, kot predstavnica službojemnikov. Neorganizirani delavci torej kolektivne, skupne pogodbe, ki bi veljala za vse nameščence pri enem podjetju, ali za več podjetij sorodnih strok, sploh ne morejo skleniti.

ga Saveza Železničarjev Jugoslavije »vprizori »Delavski oder »Svobode« 15. avgusta ob pol 9. uri zvečer v ljubljanski operi »Hlapec Jernej«, katerega je po povesti Ivana Cankarja priredil kot kolektivno dramo režiser Ferdo Delak. V priredbi in režiji Ferda Delaka je »Hlapec Jernej« žel triumfalen uspeh, kakršnega dosedaj še ni doživelo nobeno delo na deskah ljubljanskih odrov. Za ta večer, katerega se udeležijo delegati iz vseh delov sveta, je Delakov govorni zbor pomnožil in uvrstil v predstavo nemške in francoske vloške, katere je zopet izdelal Ljubivoj Ravnikar, slikar odličnih diapositivov, ki vežejo posamezne slike »Hlapca Jerneja«. To velepomembno delo Ivana Cankarja, ki je dobilo v Delakovi priredbi in režiji svoj trajni, mogočni izraz, bo najlepše dokazalo tujim delegatom visoko umetniško stopnjo slovenskega »Delavskega odra«, ki se s to predstavo lahko mirno meri s podobnimi kolektivnimi odri po vsem svetu.

Maribor.

Sprejem inozemskih delegatov ITF. V nedeljo, dne 14. t. m. se peljejo skozi Maribor zastopniki internacionalne transportne federacije, ki bodo prisostvovali kongresu Ujedinjenega saveza železničarjev v Ljubljani. Gostje pridejo v Maribor, glavni kolodvor, z brzovlakom, ki pripelje ob 14. uri iz Dunaja. Pri sprejemu bo igrala tudi godba žel. delavcev in uslužbenecv.

Mariborski teden se bliža svojemu zaključku. Doslej so se vršili vsak večer v mestnem parku koncerti ter razne druge prireditve, kot so bile označene na programu. Nogometne tekme, ki se je vršila minuli torek med moštvo ISSK Maribor in GAK Gradec, se je udeležilo veliko število občinstva. Zmagal je ISSK Maribor v razmerju 6 : 3. Ob večernih urah se vsak dan zbere na Trgu svobode mnogo radovednežev, ki poslušajo in motre vaje za »Prodano nevesto«. Večino radovednežev tvori mladina, ki povzroča vsak večer stražnikom obilo preglavice. Napram tem mladim porednežem so stražniki brez moči. Mnogo kritike je bilo slišati na račun visoke vstopnine, ki se je pobirala ob priliki prvega večernega koncerta v parku. Ker je bila udeležba zaradi visoke vstopnine zelo majhna, so sicer pri naslednjih koncertih v parku vstop-

nino znižali na Din 3.—. Toda številnih obiskovalcev, ki so vsled visoke vstopnine pri prvem koncertu odšli, ni bilo mogoče zopet privabiti. V petek je bilo odkritje spominske plošče žrtvam v vojni padlih vojakov, ki je vzidana na stebrih stolni cerkvi. Zvečer pa se je vršil v parku koncert.

»Prodana nevesta«. Predpriprave za vprizoritev »Prodane neveste« na prostem so končane. Prva predstava se bo vršila v soboto, dne 13. avgusta ob 20. uri. V ponedeljek zvečer pa se bo predstava ponovila. Za vprizoritev opere »Prodana nevesta« vlada mnogo zanimanja ter je pričakovati velik obisk. Vstopnice v predprodaji se dobe v trgovini Zlata Brišnik, Höfer in v pisarni Mariborskega tedna v Gosposki ulici.

Naše poročilo o sestanku industrijalcev v Mariboru s senatorjem g. Plojem v prejšnjem tednu je v nekaterih krogih vzbudilo razburjenje. Mi tega ne moremo razumeti, ker smo le ugotovili splošno znano dejstvo in ker se takšni sestanki vršijo že dalje časa. Komentirali pa dejstva samega itak nismo niti z besedico, ampak prepustili to čitateljem samim. Prav radi pa lojalno objavimo, da se sestanka v »Park« kavarni minuli teden ni udeležil ravnatelj tvornice »Zlatorog« g. inž. Dračar.

Nova promenadna pot na desnem bregu Drave je dograjena in je bila minuli petek izročena javnemu prometu.

Hišni posestniki se opozarjajo, da je zapadel 1. avgusta III. obrok hišno-najemniških davščin (gostiščine, kanalščine in vodarine) in da je istega z eventualnimi prejšnjimi zaostanki poravnati do 31. avgusta, sicer se po tem roku uvede prisilno izterjanje. Plačilo se sprejema samo v gotovini.

Riziko dela. V tovarni čokolade »Mirim« se je minuli četrtek težko ponesrečil uslužbenec s. Alojz Beigot. Ponesrečenca so prepeljali v tukajšnjo splošno bolnico.

Ocenjena okusno aranžiranih izložb mariborskih trgovcev. Ob priliki mariborskega tedna je bilo razpisano nagradno tekmovanje mariborskih trgovcev za lepo aranžirane izložbe. Večina trgovcev se je odzvala temu tekmovanju. Mnogi izmed njih so se zelo potrudili, tako da je opažati nekaj res velemestno in učinkovito aranžiranih izložb. Posebna ocenjevalna komisija je določila nagrade sledečim tvrdkam: Manufaktura: Franjo Majer, Ivan Preac, Skrablana Büdefeld, Anton Janec, Feliks Skrabl, Dolček & Marini, Karl Jacič, Ivan Pregrad, Konfekcija: Jakob Lah, Franjo

To velja seveda tudi pri pranju. Zato vzemite vedno le Persil brez vsakih primesi, kajti Persil vsebuje mnogo najboljšega mila.

Ne pozabite, da se raztopi Persil v mrzli vodi!

Persil za vsako perilo.

Mastek. Krzno: Ela Gränitz. Dežniki: Betka Lešnik. Čevlji: Vilko Blatnik. Torbarstvo: Ivan Kravos. Moda: Anton Paš in H. J. Turad. Papir: Vilko Weixl, V. Heinz in Tiskovna zadruga. Drogerija: Ivan Thür. Parfumerija: Franz Weiler. Nožarstvo: Franc Tomažič. Železnina: Pinter & Lenard in Rudolf Povh. Steklo: Ivan Kovačič. Pohištvo: E. Zelehnka. Urarji: M. Ilger-jev sin in Franjo Bureš. Kolonijale: Zdravko Anderle, Julio Meil in Josip Klima. Delikatese: L. Uhler. Cvetlice: Filomena Welt. Čudimo pa se, kako to, da med odlikovanci ni nobenega trgovca z galanterijo. Tako se na primer pred trgovino g. Kormanna zbira vsak dan ogromno gledalcev, ki občudujejo lepe izložbe. Čudno, da ocenjevalna komisija tega ni opazila.

Dva kaznjenca pobegnila. Na novem telovadišču »Sokola« v Magdalenski ulici je bilo te dni zaposlenih več kaznjencev tukajšnje moške kaznilnice. Dva kaznjenca sta nekega večera pobegnila proti Pohorju. O pobegu so bile takoj obveščene okoliške orožniške postaje, vendar se doslej še ni posrečilo izslediti beguncev.

Prvo delavsko kolesarsko društvo v Mariboru priredi v nedeljo, dne 14. t. m. izlet v Hrastnik, kjer se vrši petletnica tamošnje podružnice. Odvoz kolesarjev iz Pobrežja (Kotz) v soboto, dne 13. t. m. ob pol 15. uri. V nedeljo, dne 14. t. m. ob 4. uri zjutraj pa se odpeljejo ostali člani z avtomobilom s Kralja Petra trga. Člani in gostje dobrodošli! **Vodstvo.**

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Trbovlje.

Šramelj Slavko. V ponedeljek, dne 8. avgusta 1932 je preminul v najlepši mladostni dobi, komaj 24 let star, naš nepozabljeni Slavko vsled poškodbe, ki jo je dobil pri padcu raz kolesa. Bil je navdušen delavski sportnik ter se je cel čas od ustanovitve I. del. kol. društva v Trbovljah vneto udeleževal kot funkcionar in propagator za delavski sport. Da je bil priljubljen med svojimi tovariši in delavstvom, se je izkazalo na njegovi zadnji poti, na kateri so ga spremili številni sodelavci in znanci, kakor tudi vsi člani in članice društva s kolesi, da ga izroče materi zemlji. Društvo je izgubilo enega svojih sodelavcev, starši pa svojega ljubljene sina. Naše iskreno sožalje!

Izlet na Mrzlico. Približuje se 14. avgust, ko bo zadruga »Počitniški dom« na splošno željo ljubiteljev proste narave zopet priredila izlet na Mrzlico. Kakor se sodi po zanimanju delavskih družin za ta izlet, bo to zopet krasen dan, ki ga bo prebilo delavstvo, staro in mlado iz Hrastnika, Trbovelj, Zagorja, Celja, Zabukovce in drugih krajev. Naj nihče ne izostane in ne zamudi te prilike, da tako skupno prebijemo par veselih ur v prosti naravi. Torej na veselo snidenje 14. avgusta na Mrzlici!

Zagorje ob Savi.

Del. kult. zveza »Svoboda« priredi v nedeljo, dne 14. avg. 1932, ob 9. uri dopoldne sestanek v zadr. dvorani na Lokah. Poročata ss. Šobar Fr. in Arh Jurij. Dolžnost članov je, da se sestanka udeleže. — Vabljeni tudi ostalo delavstvo. Po sestanku skupno slikanje. Družnost!

S. K. »Svoboda« priredi v nedeljo, dne 14. avg., **nogometno tekmo** s SK »Amaterjem« (rezerva) ob 5. uri popoldne. — Predtekma ob 3. uri popoldne na igrišču SK »Svoboda« v Zagorju.

Ptuj.

Po 35 letih napornega dela v zaslužni pokoj. Sodrug Segula in Mahorič sta po 35 letnem težkem delu v tuk. delavnici stopila v pokoj. Pred kratkim jima je podružnica železničarske strokovne organizacije priredila poslovilni večer. Zelo velika udeležba na tem večeru je bila dokaz, kako sta jubilarita bila priljubljena med sotrpini v ptujski delavnici, kakor tudi med vsem železničarskim osebjem v Ptuj. Sivolasemu borcu za zaščito in interese železničarjev, s. Seguli, je v imenu podružnice izrekel priznanje za nesebično, požrtvovalno in neumorno delo v organizaciji sodrug tajnik organizacije. A tudi s. Mahorič je vse svoje življenje bil zvest član organizacije. Jubilarita sta bila predočena kot vzgled vztrajnosti in borbenosti za pravice delavstva. Tu naj se uči mladina. Udejstvovanje s. Šegule je segalo tudi izven ožjega kroga strokovne organizacije. Bil je aktiven tudi v političnem življenju. Zastopal je zlasti v komunalni politiki interese proletarijata. Zato ni mogel ta jubilej ostati samo v ožjem krogu železničarjev. Iz dvorišča, pod oknom dvorane, v kateri se je slavila odhodnica, so bile izrečene besede: »Jubilarita! Vajino delo za delavski pokret sega preko tega ožjega kroga. Tisti, ki nadaljujemo Vajino de-

lo in vsi, ki se zavedamo našega poslanstva, se pridružujemo slavju, ki bo vrednost človeka ocenil po delu.« Na poslovilnem večeru je sodeloval snujoči se pevski zbor železničarjev in pa tamburaški odsek.

Rogaška Slatina.

Prireditelj mladinskega odseka »Svoboda«. V nedeljo, dne 21. avgusta priredi mladinski odsek naše podruž. svojo prvo javno prireditev v mali dvorani Zdraviliškega doma v Rogoški Slatini. Na programu sta dve mladinski igri, deklamacije delavskih pesnikov Klopčiča, Kozarja, Kovarča in pa prevod A. Petzolda. Želja naše podružnice je bila vedno, da tudi proletarska mladina stopi pred javnost. Vidli smo že drugod, da so druge podružnice uspele z mladinskimi prireditvami, zato smo tudi mi ustanovili mladinski odsek, da vzgojimo svojo mladino kot prave delavske borce. Zavedamo se, da je mladina gonilna sila bodočnosti; zato: kdor ima mladino, ima tudi bodočnost.

Petletnica obstoja »Svobode« v Rogoški Slatini. Letos, dne 10. in 11. septembra, obhajamo 5 letnico obstoja podružnice »Svoboda« in SDZJ v Rogoški Slatini, zato naprošamo vse sodružne podružnice obeh zvez, da javijo čim prej svoje sodelovanje. Posebno pa vabimo vse bližnje pevske odseke »Svobode« iz Celja, Maribora, Ptuja, Hrastnika, Zabukovce, če bi po možnosti sodelovali na našem pevskem koncertu, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 11. septembra v veliki dvorani Zdraviliškega doma v Slatini, da tako lahko določimo program proslave. S tem bi pokazali Rog. Slatini in vsem, da delavstvo kljub težki gospodarski krizi in brezposelnosti živi in dela za napredek delavske kulture. Naša podružnica se bori stalno z brezposelnostjo; v minuli zimi nismo delali 7 mesecev, sedaj zopet stojimo. Ne vemo, kam to pelje. A mi kljub temu delamo na kulturnem in strokovnem polju, ker vemo, v strnjanih vrstah je naša rešitev. Pevski odseki naj nam sporoče pesmi, s katerimi bi sodelovali, na naslov »Svoboda«, Rogoška Slatina.

Zbirajte za tisk. sklad!

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti do najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 190.—, 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 320.— do 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena Din Prodajna
cena 50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bodete uverili o resničnosti naših navedb,
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

Mežica.

Delavsko kulturno društvo »Svoboda« priredi v nedeljo, dne 14. avgusta 1932, izlet na Peco. Vljudno vabimo vse prijatelje in somišljenike, da se tega izleta v čim večjem številu udeleže. Zbirališče je pred Konzumnim društvom v Mežici. Točno ob 2. uri odhod. Povratek v ponedeljek, na praznik, dne 15. t. m.

Književnost.

Cankarjeva družba v Ljubljani je pravkar izdala Iv. Cankar: »Hlapec Jernej in njegova pravica« v Ferdo Delakovi predelavi kot kolektivno dramo. — Premijera in repriza, ki jo je dal Delavski oder in govorni zbor »Svobode« v ljubljanskem opernem gledališču, v celjskem mestnem gledališču, in ki jo bo vprizoril 13. avgusta t. l. v zagrebškem gledališču ter 15. avgusta t. l. v čast kongresistom »Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije« v opernem gledališču v Ljubljani, je pokazala, da je ta kolektivna drama nekaj naravnost krasnega, odgovarjajoča novim stremljenjem gledališke umetnosti. V Delakovi predelavi Cankarjevega »Hlapca Jerneja in njegove pravice«, je pokazan ves pravi Ivan Cankar, je pokazan »Hlapec Jernej«, delovno ljudstvo vsega sveta, takšen, kakršen je v resnici bil zamišljen in kakršen v resnici je. — Vsa kritika je pohvalila to kolektivno dramo kot nenavaden dogodek. Knjiga je naravnost luksuriozno opremljena in ima poleg teksta naravnost sijajne slike umetnika Ravnikarja. Dobiva se v vseh knjigarnah in stane 12 Din. Tudi pri »Cankarjevi družbi«, Delavska zbornica, I. vhod, I. nadstropje, se jo dobi. Knjigo vsem tople priporočamo.

Razno.

Argentinski železničarji nočejo prevažati vojnega materiala. Odbor argentinske strokovne organizacije železničarjev in transportnih delavcev je predložil zunanjemu ministru spomenico, v kateri odklanja prevažanje vsakega vojnega materiala po argentinskem ozemlju za vojskujoči se državi Boliviji in Paragvaj. Tako je prav. Če bi vsi transportni delavci celega sveta bili tako odločni, kakor so argentinski, bi bile vojne praktično nemogoče.

Revolucionarna vlada v Sao Paulo v Braziliji je vložila pri Društvu narodov prošnjo, da se jo prizna. Revolucionarne čete so zavzele mesta Parana, Cambara in Ribeironclara ter ogrožajo vladne čete z boka.

Da se onemogoči uvoz pšenice iz sovjetske unije, je konferenca britanskih dominijonov v Ottawi sklenila naložiti na inozemsko žito visoke carine. Zopet lep uspeh kanadskih žitnih magnatov.

»Razorožitev« angleške vojne mornarice. Admiraliteta je odredila gradnjo 6 novih križark in 39 manjših vojnih ladij v skupni vrednosti 20 milijonov funtov.

Dokazano dobro in poceni sukno, svilo, platno itd. dobite v

„Trpinovem bazarju“

Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Nalagajte svoje prihranke v štajerski hranišnici in posojilnici v Mariboru, Rotovski trg šte. 6.

Tujci in domačini

posečajte

Kavarno „CENTRAL“

Maribor, Gosposka ulica 21.

Cenj. gostom so na razpolago vsi tu- in inozemski časopisi in revije.

Postrežba prvovrstna. Cene zmerne.

Za obilen obisk se priporoča

Ida Stickler.

Velika izbira oblek

„Tivar“

čevljev, perila, klobukov itd.

najugodnejše pri

JAKOB LAH
MARIBOR, GLAVNI TRG

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

Kis za vlaganje Spirit za vlaganje

Tel. 25-80 **JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, Gosposka ulica 9** Tel. 25-80